

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Černého, Ph.D., a soudců Mgr. Radima Kadlčáka a Mgr. Ladislava Vaško ve věci

žalobce: **M. K.**, narozený X,
bytem X,
zastoupený JUDr. Janem Svobodou, LL.M., advokátem,
sídlem Kollárova 1064/18, 415 01 Teplice,

proti
žalovanému: **Statutární město Most**,
sídlem Radniční 1/2, 434 69 Most,
zastoupený JUDr. Tomášem Kindlem, advokátem,
sídlem Blatenská 3218/83, 430 01 Chomutov,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 6. 2019, č. j. MmM-064336/2019/OŠKaS/P
T,

takto:

- I. Rozhodnutí Statutárního města Most ze dne 7. 6. 2019, č. j. MmM-064336/2019/OŠKaS/PT, a rozhodnutí Základní školy, Most, Svážná 2342, příspěvková organizace, ze dne 21. 5. 2019, č. j. ZŠ1MO-272/2019/1, se **zrušují** a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je **povinen** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 13 200 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

1. Žalobce se žalobou podanou v zákonem stanovené lhůtě prostřednictvím svého právního zástupce domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 6. 2019, č. j. MmM-064336/2019/OŠKaS/PT, jímž byla shledána nedůvodnou stížnost žalobce na postup Základní školy, Most, Svážná 2342, příspěvková organizace (dále jen „povinný subjekt“), při vyřizování žádosti o poskytnutí informací podle § 16a zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „InfZ“), a postup povinného subjektu byl dle § 16a odst. 6 písm. a) InfZ potvrzen. Povinný subjekt přitom ve svém rozhodnutí ze dne 21. 5. 2019 uzavřel, že se v případě žalobcem požadovaných informací (tj. poskytnutí *„zápisů ze všech jednání školské rady povinného subjektu v období od 1. 1. 2016 do 13. 5. 2019“*) jedná o informace, které nespádají do jeho působnosti, a tudíž podle § 14 odst. 5 písm. c) InfZ danou žádost odložil. Současně žalobce požádal, aby soud uložil žalovanému povinnost nahradit mu náklady soudního řízení.

Žaloba

2. V podané žalobě žalobce předně zrekapituloval dosavadní průběh posuzovaného případu, přičemž poukázal na dikci § 167 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „školský zákon“). Dále uvedl, že školská rada nemá jakožto orgán vlastní právní subjektivitu, avšak se jedná o útvar povinného subjektu zřizovaného žalovaným. Školská rada zároveň byla po celou dobu obsazena dvěma osobami, které byly v pracovněprávním vztahu s povinným subjektem, dvěma osobami, které byly jmenovány z titulu svých funkcí či zaměstnaneckého poměru vůči žalovanému, a dvěma zástupci rodičů. Poukázal též na skutečnost, že mu sám žalovaný poskytl zápis z jednoho jednání školské rady s odkazem na to, že se jí jako host účastnila vedoucí oddělení školství. Za takové situace žalobce považoval za absurdní, že by ostatními zápisy ze školské rady neměl povinný subjekt, resp. i žalovaný, disponovat. Žalobce rovněž osobními dotazy u členů školských rad jiných škol zřizovaných žalovaným zjistil, že všichni tito členové školských rad mají standardně k dispozici (písemný) zápis z veškerých jednání jednotlivých školských rad. Nadto žalobce upozornil na čl. 6 jednacího řádu školské rady povinného subjektu, dle kterého mj. platí, že *„usnesení školské rady vyhotovuje písemně pověřený člen školské rady a podepisuje předseda a další pověřený člen školské rady.“* K tomu žalobce doplnil citace z jednacích řádů obdobných škol, z nichž plyne, že jsou zápisy ze zasedání školských rad nejen pořizovány, ale i různými způsoby ve školách uchovávány či zveřejňovány.
3. Na základě těchto skutečností pak žalobce namítl, že je vyloučené, aby mohl existovat orgán (tj. školská rada) povinného subjektu zřizovaného žalovaným, který by byl z působnosti InfZ zcela vyňat, a to navíc nikoliv zákonem nebo nutností utajit určité informace, ale toliko okolností, že by neexistoval povinný subjekt, který by bylo možné žádat o informace, které tento orgán vytváří. Takový výklad zákona je dle žalobce nesmyslný a míjí se s úmyslem zákonodárce. Žalobce poté nesouhlasil ani s hodnocením žalovaného, že ředitel školy (tj. povinného subjektu) požadovanými dokumenty nedisponuje, ani k nim nemá legitimní přístup.
4. Žalovaný i povinný subjekt tak dle tvrzení žalobce pominuli povinnost plynoucí z InfZ pro případ, že dané informace má některý z jejich orgánů, odborů, zaměstnanců apod. Žalobce tak namítl nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí, neboť nebylo dostatečně odůvodněno, proč povinný subjekt (resp. i žalovaný) nemá přístup k požadovaným

informacím. Nezákonnost daného rozhodnutí poté žalobce spatřoval v tom, že InfZ nebylo možné vyložit tak, že o informace nešlo požádat orgán povinného subjektu.

Vyjádření žalovaného k žalobě

5. Žalovaný v písemném vyjádření k žalobě navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl. K tomu uvedl, že postupuje v souladu s příslušnými normami, přičemž povinný subjekt v řešeném případě ani požadovanými informacemi nedisponuje a zákon mu nedovoluje tyto informace vytvářet. Následně žalovaný poukázal na právní rámec daný § 167 a § 168 školského zákona. K tomu zdůraznil, že sepisování zápisů ze zasedání školské rady je dobrovolná činnost, resp. že školská rada nemá povinnost tyto zápisy řediteli školy ani zřizovateli předkládat. Členům školské rady pak nenáleží za jejich funkci ani jakákoliv odměna. Školská rada tak není nikomu odpovědná za svá rozhodnutí. Ředitel školy přitom není oprávněn se zasedání školské rady účastnit a ani po školské radě její zápisy požadovat. Každá škola také může mít jiné fungování školské rady, když podstatným je pouze dodržení školského zákona. Dle žalovaného povinnost učinit zápis ze všech jednání školské rady povinného subjektu není dána zákonem ani jednacím řádem povinného subjektu. Povinný subjekt pouze *„možná vyhotovuje usnesení, pokud učiní nějaké rozhodnutí.“* Povinný subjekt tedy požadované zápisy nemá, a pokud je někdy obdržel, neměl zákonnou povinnost je uchovávat. Žalovaný má tudíž za to, že zákonodárce učinil školské radě (vzhledem k jejímu složení) jistou ochrannou bariéru, když se jedná o orgán, který není nikomu odpovědný a nemá právní subjektivitu, avšak má významné kompetence týkající se prosperity školy. Povinný subjekt proto ve věci postupoval dle žalovaného správně.
6. Následně žalovaný uvedl, že předmětná žaloba není ani přípustná, neboť podáním stížnosti dle InfZ nevzniká žádný právní nárok na určitý způsob jejího vyřízení.

Replika žalobce

7. Žalobce v podané replice uvedl, že dle jedacího řádu školské rady povinného subjektu i sdělení předsedy této školské rady jsou zápisy z jednání vytvářeny. Školská rada je orgánem školy, a tudíž tvrzení, že povinný subjekt nemá přístup k předmětným dokumentům, je zcela irrelevantní. Dle žalobce je skutečným důvodem neposkytnutí jím požadovaných informací primárně nevěle členů školské rady, nicméně takový důvod neposkytnutí informací InfZ nezná. Pokud jsou předmětné záznamy školskou radou pořizovány, měly být k žádosti žalobce dle InfZ poskytnuty. Argumentace žalovaného stran odměn členům školské rady je dle žalobce nepodstatná. InfZ (ani školský zákon) žádným způsobem neomezuje právo na informace podle toho, zda byly vyhotoveny subjektem, který byl za dané konkrétní informace placen, či nikoliv. Teorii žalovaného o „ochranné bariéře“ školské rady pak žalobce považuje za absurdní. Předmětná žaloba je poté dle mínění žalobce přípustná, neboť stížnost podaná dle § 16a InfZ představuje podání řádného opravného prostředku, který bylo nezbytné vyčerpat před podáním správní žaloby.

Posouzení věci soudem

8. O žalobě soud rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) bez jednání, neboť žalobce i žalovaný s tímto postupem výslovně souhlasili.

9. Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v řízení vedeném podle části třetí prvního dílu hlavy druhé s. ř. s., která vychází z dispoziční zásady vyjádřené v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 věty druhé a třetí a § 75 odst. 2 věty první s. ř. s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost rozhodnutí správního orgánu, a to pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během dvouměsíční lhůty po oznámení napadeného rozhodnutí dle § 72 odst. 1 věty první s. ř. s. Povinností žalobce je proto tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení, a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních námitek musí soud přihlédnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s. ř. s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.
10. Na tomto místě se soud současně zabýval tvrzením žalovaného stran nepřípustnosti předmětné žaloby podle § 65 odst. 1 s. ř. s. V tomto ohledu je však třeba odkázat na recentní judikaturu Nejvyššího správního soudu, který v rozsudku ze dne 11. 6. 2020, č. j. 1 As 189/2020-40, jednoznačně uzavřel, že *„odložení žádosti podle § 14 odst. 5 písm. c) informačního zákona je rozhodnutím v materiálním smyslu o vyřízení žádosti o informace, a že proti tomuto rozhodnutí lze podat stížnost na postup při vyřizování žádosti [viz § 16a odst. 3 písm. a) informačního zákona]. Vydání rozhodnutí o tomto opravném prostředku je pak rozhodnutím ve smyslu § 65 s. ř. s., jelikož povaha vyřízení stížnosti je odlišná v případech, kdy přezkoumávaný postup spočívá v nečinnosti a kdy spočívá ve věcném vyřízení žádosti. Věcným vyřízením žádosti o informace je právě i odložení žádosti podle § 14 odst. 5 písm. c) informačního zákona.“* Upozornit je možno i na dřívější rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 9. 2011, č. j. 6 Ans 7/2011-94, z něhož plyne, že *„sdělení o odložení žádosti o informace z důvodu, že informace nespadá do působnosti povinného podle § 14 odst. 5 písm. c) zákona o svobodném přístupu k informacím, je způsobilé zasáhnout do veřejných subjektivních práv žadatele o informaci.“* Nadepsané závěry jsou pak plně aplikovatelné i na nyní posuzovanou věc, jak už byla dříve rekapitulována, a tudíž nelze přisvědčit názoru žalovaného o nepřípustnosti podané žaloby.
11. Soud po přezkoumání skutkového i právního stavu věci a po prostudování obsahu předloženého správního spisu dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
12. Úvodem právního hodnocení řešené věci soud předesílá, že je při soudním přezkumu omezen povahou napadeného rozhodnutí, jímž byla žalobcova žádost odložena z důvodu, že se požadované informace nevztahují k působnosti povinného subjektu dle § 14 odst. 5 písm. c) InfZ. Věcnou stránkou požadovaných informací se tak může soud zabývat pouze v rozsahu toho, zda se tyto informace vztahují k působnosti povinného subjektu, nemůže však posoudit, zda tyto informace měly, nebo neměly být poskytnuty.
13. Z tohoto hlediska jsou rozhodujícími ustanoveními InfZ § 2 odst. 1, podle nějž povinnými subjekty, které mají podle tohoto zákona povinnost poskytovat informace vztahující se k jejich působnosti, jsou státní orgány, územní samosprávné celky a jejich orgány a veřejné instituce, a dále § 14 odst. 5 písm. c), podle kterého povinný subjekt posoudí žádost a v případě, že požadované informace se nevztahují k jeho působnosti, žádost odloží a tuto odůvodněnou skutečnost sdělí do 7 dnů ode dne doručení žádosti žadateli.
14. V souvislosti s pojmem „informace vztahující se k působnosti povinného subjektu“ přitom správní soudy opakovaně zdůrazňují ústavněprávní dimenzi posuzované problematiky. Jak uvedl Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 7. 5. 2009, č. j. 1 As 29/2009-59: *„Mezi Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.“*

základní atributy liberálně-demokratického státu patří důsledná implementace nástrojů limitujících různými způsoby nositele veřejné moci, daná vědomím o její možné zneužitelnosti. Jeden z těchto nástrojů představuje rovněž kontrola výkonu veřejné moci ze strany občanů, z čehož plyne imperativ otevřenosti a transparentnosti veřejné správy, bez něž by tato kontrola nemohla být efektivně realizována. Prostředkem, který k naplnění uvedeného imperativu poskytuje právní rámec, je mimo jiné právo na informace. Jeho význam zdůraznil již ústavodárce tím, že jej zakotvil v čl. 17 odst. 5 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“), přičemž konkretizaci daného ústavněprávního ustanovení lze nalézt v zákoně o informacích.“

15. Nejvyšší správní soud tak opakovaně konstatoval, že „[k] působnosti povinného subjektu se tedy vztahují zpravidla všechny informace, které má objektivně k dispozici. Tento závěr logicky plyne ze zásady zákonnosti výkonu veřejné moci. Povinný subjekt je povinen vykonávat svou činnost pouze v mezích a způsoby stanovenými zákonem, a pokud v rámci své činnosti fyzicky disponuje některými informacemi, mělo by to být pouze v důsledku výkonu jeho zákonné působnosti. Žadatel o informaci tak má právo na sdělení všech údajů, s nimiž povinný subjekt pracuje a jejichž poskytnutí není vyloučeno či omezeno podle § 7 - § 11 zákona o svobodném přístupu k informacím (viz také Korbel, František a kol. 2004. Právo na informace. Komentář. Praha: Linde, s. 108-110; Kužilek, Oldřich – Žantovský, Michael. 2002. Svoboda informací. Svobodný přístup k informacím v právním řádu České republiky. Praha: Linde).“ Toto pojetí koresponduje s úmyslem zákonodárce, jenž při přijímání InfZ „vyšel z principu otevřenosti veřejné správy (v protikladu k principu důvěrnosti) a rozsah informací, které mají příslušné subjekty povinnost poskytovat, koncipoval velice široce. Jak uvádí důvodová zpráva k citovanému zákonu, povinné subjekty jsou zavázány především k tomu, aby zveřejňovaly základní a standardní informace o své činnosti automaticky tak, aby byly všeobecně přístupné (...) Ostatní informace, které mají k dispozici, vydají povinné subjekty na požádání žadatele, tj. každé fyzické nebo právnické osoby. Výjimkou z tohoto pravidla budou informace, jejichž poskytnutí návrh zákona výslovně vylučuje nebo v nutné míře omezuje. Jde zejména o informace, které jsou na základě zákona prohlášeny za utajované, nebo informace, které by porušily ochranu osobnosti a soukromí osob.“ Nejvyšší správní soud připustil, že mohou existovat informace v nejširším slova smyslu, jimiž povinný subjekt disponuje, aniž by měly vztah k jeho činnosti. Jedná se však o excesivní případy toho typu, kdyby na příklad „žadatel po Státním úřadu pro jadernou bezpečnost či po Českém báňském úřadu žádal poskytnutí informací obsažených v knize Krakatit od Karla Čapky, pak by samozřejmě bylo na místě takovou žádost odložit podle § 14 odst. 5 písm. c) citovaného zákona, byť by se tato kniha fyzicky nacházela v knihovnách uvedených správních orgánů.“ (veškeré citace viz nadepsaný rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 1 As 29/2009-59). Tyto závěry pak Nejvyšší správní soud plně potvrdil rozsudkem ze dne 25. 1. 2018, č. j. 9 As 448/2017-35.
16. Pojem „informace vztahující se k působnosti povinného subjektu“ je proto třeba chápat široce a rozumět jimi informace vztahující se na veškeré aspekty činnosti povinných subjektů, ať již mají povahu veřejné správy, anebo nikoliv (resp. veřejné správy vrchnostenské, tj. výkonu veřejné moci, nebo veřejné správy nevvrchnostenské, tj. fiskální či zaopatřovací) a ať již se týkají vlastního jádra činnosti povinného subjektu, anebo činností majících ve vztahu k jádrové činnosti toliko povahu činností doprovodných, servisních, provozních či nepřímo s ní souvisejících apod. (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 12. 2014, č. j. 3 As 55/2014-33, či ze dne 22. 10. 2014, č. j. 8 As 55/2012-62).

17. Soud pak ve věci konstatuje, že Základní škola, Most, Svážná 2342, příspěvková organizace, je povinným subjektem podle § 2 odst. 1 InfZ, neboť splňuje kritéria pro určení povinného subjektu jako tzv. veřejné instituce. Výkladu pojmu veřejná instituce ve smyslu § 2 odst. 1 InfZ se opakovaně věnovaly správní soudy i Ústavní soud (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 8. 2017, č. j. 6 As 43/2017-46). Nejvyšší správní soud přitom vycházel z kritérií vymezených v nálezů Ústavního soudu ze dne 24. 1. 2007, sp. zn. I. ÚS 260/06, z něhož vyplývá, že mezi relevantní hlediska pro určení, zda se jedná o veřejnou či soukromou instituci, patří a) způsob vzniku a zániku instituce, b) hledisko osoby zřizovatele, c) subjekt vytvářející jednotlivé orgány instituce, d) existence či neexistence státního dohledu nad činností instituce a e) veřejný nebo soukromý účel instituce, přičemž rozhodující je převaha znaků, jež jsou pro instituci veřejnou či soukromou typické (srov. též nález Ústavního soudu ze dne 27. 2. 2003, sp. zn. III. ÚS 686/02, nebo např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 2. 2019, č. j. 6 As 282/2018-46, a ze dne 27. 2. 2019, č. j. 2 As 157/2018-46). S ohledem na princip transparentnosti, na němž je úprava svobodného přístupu k informacím založena, jak už bylo výše popsáno, a charakter územních samosprávných celků jako veřejnoprávních korporací vykonávajících podstatnou část veřejné správy je třeba uvedená kritéria shodně aplikovat také na organizace zřízené územním samosprávným celkem. Jedním z druhů organizací územního samosprávného celku jsou dle § 23 odst. 1 písm. b) zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů“), také příspěvkové organizace, zřizované jako právnické osoby. Příspěvkovou organizací územního samosprávného celku zřizuje územní samosprávný celek k plnění svých úkolů (§ 27 odst. 1 zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů).
18. Podle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o obcích“), náleží otázky týkající se vztahu obce jako zřizovatele a její příspěvkové organizace do samostatné působnosti obce (jde tedy o výkon samosprávy); rozhodování o zřizování a rušení příspěvkové organizace a o schvalování její zřizovací listiny spadá do vyhrazené pravomoci zastupitelstva obce (§ 35, § 84 odst. 2 písm. d) zákona o obcích]. Vzhledem k tomu, že těžiště samostatné působnosti obce i podle školského zákona spočívá ve zřizování škol a školských zařízení, znamená to, že všude tam, kde školský zákon hovoří o „zřizovateli“, je tím nezbytné v případě škol a školských zařízení zřizovaných obcí chápat danou obec v samostatné působnosti. S postavením zřizovatele školy nebo školského zařízení však školský zákon spojuje i řadu úkolů, které sice také náleží do samostatné působnosti, nesouvisí však se základními (zřizovatelskými) úkoly uvedenými ve výše zmíněných ustanoveních zákona o obcích. Jedná se o běžné provozní záležitosti mnohdy operativního a součinnostního charakteru (viz Katzová, P.: *Školský zákon. Komentář*. Wolters Kluwer, Praha: 2009, k § 177). Z nadepsaných předpisů rovněž vyplývá i existence oprávnění zřizovatele k dohledu (dozoru) nad příspěvkovou organizací obce.
19. Uvedená pravidla platí i pro danou základní školu, která byla zřízena ve formě příspěvkové organizace za účelem poskytování základního vzdělávání.
20. Zdejší soud tedy uzavírá, že příspěvková organizace obce - tj. Základní škola, Most, Svážná 2342, byla zřízena veřejnoprávním aktem orgánu územního samosprávného celku, rovněž její statutární orgán je ustavován rozhodnutím orgánu územního samosprávného celku (viz

§ 166 odst. 2 školského zákona), úkoly, jež jsou příspěvkové organizaci uloženy, lze považovat za veřejné úkoly, a zřizující územní samosprávný celek je oprávněn provádět dohled (mj. i ve smyslu kontroly hospodaření a nakládání s majetkem). Základní škola, Most, Svážná 2342, příspěvková organizace, je tudíž veřejnou institucí ve smyslu § 2 odst. 1 InfZ, a tedy i povinným subjektem k poskytování informací vztahujících se k její působnosti.

21. Současně je třeba konstatovat, že podle § 167 odst. 1 školského zákona se při základních, středních a vyšších odborných školách zřizuje školská rada, která je orgánem školy umožňující zákonným zástupcům nezletilých žáků, zletilým žákům a studentům, pedagogickým pracovníkům školy, zřizovateli a dalším osobám podílet se na správě školy. Dle odst. 2 téhož ustanovení současně platí, že školskou radu zřizuje zřizovatel, který zároveň stanoví počet jejích členů a vydá její volební řád.
22. Školský zákon tak bezvýjimečně vyžaduje zřízení školské rady při každé základní škole, a jedná se tedy o povinný orgán základní školy. Samotné kompetence školské rady jsou poté stanoveny § 168 školského zákona (mj. se školská rada vyjadřuje k návrhům školních vzdělávacích programů a k jejich následnému uskutečňování, schvaluje výroční zprávu o činnosti školy, schvaluje školní řád, ve středních a vyšších odborných školách stipendijní řád, a navrhuje jejich změny, schvaluje pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků v základních a středních školách, podílí se na zpracování koncepčních záměrů rozvoje školy, projednává návrh rozpočtu právnické osoby na další rok a navrhuje opatření ke zlepšení hospodaření, projednává inspekční zprávy České školní inspekce, podává podněty a oznámení řediteli školy, zřizovateli, orgánům vykonávajícím státní správu ve školství a dalším orgánům státní správy, podává návrh na vyhlášení konkursu na ředitele školy).
23. V návaznosti na shora popsané skutečnosti, jakož i judikатурní závěry, tak lze ve věci uzavřít, že se žalobcem požadované informace (tj. „poskytnutí zápisů ze všech jednání školské rady povinného subjektu v období od 1. 1. 2016 do 13. 5. 2019“) nepochybně týkají určitého konkretizovaného okruhu působnosti povinného subjektu, resp. činnosti jeho orgánu, a tudíž právní názor, na němž spočívá prvostupňové rozhodnutí, je nesprávný. Nelze totiž tvrdit, že by se informace stran činnosti školské rady, jakožto (tzv. povinného) orgánu povinného subjektu, nevztahovaly k jeho působnosti ve smyslu § 14 odst. 5 písm. c) InfZ. Jak přitom už bylo dříve vyloženo, informace vztahující se k působnosti povinného subjektu je třeba chápat široce a rozumět jimi informace vztahující se na veškeré aspekty činnosti povinného subjektu, přičemž vyloučeny z poskytování jsou z takto široce vymezeného rozsahu jen takové informace, na něž se přímo vztahují omezení plynoucí ze zákona o svobodném přístupu k informacím či jiných zákonů jsoucích v tomto ohledu ve vztahu k InfZ v poměru speciality.
24. Shledanou nezákonnost v hodnocení povinného subjektu poté nenapravit ani žalovaný, který nad rámec značně nepřehledného odůvodnění (na samé hranici srozumitelnosti) stran potvrzení postupu povinného subjektu ve smyslu § 14 odst. 5 písm. c) InfZ, uvedl, že se navíc nejedná o informace, které by povinný subjekt měl či musel mít k dispozici, resp. že požadovanými dokumenty nedisponuje, ani k nim nemá legitimní přístup. K tomu je však v kontextu již výše učiněného výkladu nutno konstatovat, že institut dle § 14 odst. 5 písm. c) InfZ je nesprávně užit, jestliže povinný subjekt požadovanou informaci nemá, avšak ta se svým vymezením k působnosti povinného subjektu vztahuje. V tomto případě je totiž

třeba vydat rozhodnutí o odmítnutí žádosti pro neexistenci informace.“ (srov. Furek, A., Rothanzl, L., Jirovec, T.: *Zákon o svobodném přístupu k informacím. Komentář. 1. vydání*, C. H. Beck, Praha: 2016, k § 14). Jinak řečeno, nedisponuje-li povinný subjekt informací a ani není povinen jí disponovat, má být žádost odmítnuta dle § 15 odst. 1 InfZ, a ne odložena. Důvodem pro odmítnutí žádosti přitom může být typicky skutečnost, že informace vůbec neexistuje.

25. Pokud v této souvislosti žalovaný argumentoval také tím, že má školská rada „zvláštní postavení“ v rámci povinného subjektu, přičemž tedy nemá povinnost své případně vyhotovené zápisy povinnému subjektu či zřizovateli předkládat, soud v návaznosti na již vyslovené pro úplnost odkazuje i na nález Ústavního soudu ze dne 15. 11. 2010, sp. zn. I. ÚS 517/10, v němž bylo mj. konstatováno, že *„ze skutečnosti, že ty které orgány veřejné moci předmětným údajem momentálně fakticky - snad - nedisponují, však neplyne, že je tento stav do budoucna neměnný. Tedy, že jej nelze změnit např. vyžádáním si informací od dotyčných jednotlivců jako svých zaměstnanců za účelem dosažení nezbytného ústavně souladného stavu, tj. realizace ústavní povinnosti státu poskytovat informace dle čl. 17 Listiny a čl. 10 Úmluvy; bude ovšem namíste hledat v tomto směru i cesty jiné. Opačný závěr by dle názoru Ústavního soudu zcela zmařil možnost realizace základního práva na svobodný přístup k informacím a jeho ochrana by se tak stala iluzorní.“* (srov. také nález Ústavního soudu ze dne 8. 11. 2011, sp. zn. IV. ÚS 1642/11). Jak poté uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne ze dne 17. 4. 2020, č. j. 5 As 170/2019-30: *„Z výše citovaných nálezů Ústavního soudu přitom neplyne povinnost požadovanými informacemi disponovat a bez dalšího je tak poskytovat, nýbrž povinnost vyvinout snahu o získání požadovaných informací za účelem dosažení ústavně souladného stavu (tj. realizace ústavní povinnosti státu poskytovat informace podle čl. 17 Listiny základních práv a svobod).“*
26. Vzhledem k učiněnému hodnocení, že je napadené rozhodnutí založeno na nesprávném právním názoru, pak soud v tuto chvíli neprováděl dokazování navržené žalobcem a žalovaným, týkající se zejména faktické existence či neexistence požadovaných informací, a to pro jeho nadbytečnost. Stejně tak by bylo naprosto předčasným se v tomto ohledu nyní zabývat dalšími námitkami žalobce.
27. Soud však dále řešil otázku, zda může v této situaci vydat tzv. informační příkaz ve smyslu § 16 odst. 5 InfZ, přičemž dospěl k závěru, že tak učinit nemůže, neboť v tuto chvíli není oprávněn posoudit, zda existují jiné důvody pro odmítnutí poskytnutí požadovaných informací, neboť přezkoumávaným rozhodnutím byla žádost odložena a splněním zákonných důvodů pro odmítnutí žádosti se žalovaný a povinný subjekt dosud nezabývali. Ostatně podle výše uvedeného ustanovení je tak soud oprávněn učinit „při soudním přezkumu rozhodnutí o odvolání“, nikoliv při soudním přezkumu rozhodnutí o stížnosti. K témuž závěru opakovaně dospěl rovněž Nejvyšší správní soud (srov. např. rozsudky ze dne 27. 11. 2013, č. j. 4 As 116/2013-63, nebo ze dne 28. 1. 2015, č. j. 6 As 113/2014-35), jenž na podporu tohoto závěru mimo jiné s odkazem na textaci tehdejšího § 16 odst. 4 (nyní odst. 5) InfZ konstatoval, že tuto výjimku z kasačního principu ovládajícího správní soudnictví je třeba vykládat restriktivně. Využití tohoto postupu by však nebylo vyloučeno v případě obstrukčního postupu povinného subjektu při vyřizování žádosti, například pokud by povinný subjekt žádost opětovně odložil podle § 14 odst. 5 písm. c) InfZ.

28. Na základě veškerých výše popsanych skutečností tak soud napadené rozhodnutí zrušil podle § 78 odst. 1 s. ř. s. pro nezákonnost a věc vrátil podle § 78 odst. 4 žalovanému k dalšímu řízení. Jelikož důvody pro odložení žádosti z důvodu, že se požadované informace nevztahují k působnosti povinného subjektu, nejsou splněny, zrušil soud podle § 78 odst. 3 s. ř. s. zároveň i rozhodnutí povinného subjektu. V dalším řízení povinný subjekt posoudí, není-li poskytnutí informací vyloučeno nebo omezeno některým z důvodů uvedených v § 7 až § 11 InfZ, a na základě toho bude ve věci postupovat zákonem předvídaným způsobem, přičemž je vázán názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
29. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce měl ve věci plný úspěch, proto má proti žalovanému právo na náhradu účelně vynaložených nákladů řízení, jež sestávají ze zaplaceného soudního poplatku ve výši 3 000 Kč a z nákladů zastoupení advokátem, a to v souladu s vyhláškou č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“). Náklady zastoupení advokátem jsou tvořeny odměnou 9 300 Kč za tři úkony právní služby po 3 100 Kč – převzetí a příprava zastoupení, sepsí žaloby a sepsí repliky [§ 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. a), d) advokátního tarifu] a paušální náhradou hotových výdajů 900 Kč, představující 300 Kč za každý z těchto úkonů (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Náklady zastoupení žalobce advokátem tak činí 10 200 Kč, a tedy náklady řízení celkem 13 200 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Ústí nad Labem 21. června 2022

JUDr. Petr Černý, Ph.D., v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

